

CAPITOLUL III

Primarul și viceprimarul

Art. 61. - (1) Comunele și orașele au câte un primar și un viceprimar, iar orașele reședință de județ, câte 2 viceprimari, aleși în condițiile legii. Viceprimarii nu pot fi în același timp și consilieri.

(2) Primarul participă la ședințele consiliului local și are dreptul să își exprime punctul de vedere asupra tuturor problemelor supuse dezbaterii.

(3) Pe toată durata exercitării mandatului de primar, respectiv de viceprimar, contractul de muncă al acestora la instituții publice, regii autonome, companii naționale, societăți naționale, societăți comerciale cu capital majoritar de stat sau la societățile comerciale de sub autoritatea consiliilor locale sau județene se suspendă de drept.

(4) Primarul și viceprimarul primesc, pe toată durata exercitării mandatului, o indemnizație stabilită în condițiile legii.

Art. 62. - Calitatea de primar, respectiv de viceprimar, este incompatibilă cu:

a) funcțiile și calitățile prevăzute la art. 30 alin. (1), care se aplică în mod corespunzător;

b) orice funcție de conducere din cadrul societăților comerciale la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar majoritar ori din cadrul societăților naționale, companiilor naționale sau regiilor autonome;

c) orice alte activități sau funcții publice, cu excepția funcțiilor didactice și a funcțiilor din cadrul unor fundații ori organizații neguvernamentale.

Art. 63. - (1) Validarea alegerii primarului se face în termen de 20 de zile de la data desfășurării alegerilor, în camera de consiliu a judecătorei în a cărei rază teritorială se află comuna sau orașul, de către un judecător desemnat de președintele judecătorei.

(2) Invalidarea alegerii primarului se poate pronunța în cazurile prevăzute la art. 32 alin. (4).

Art. 64. - (1) Hotărârea de invalidare a alegerii primarului poate fi atacată de cel interesat în termen de 5 zile de la pronunțare, la instanța de contencios administrativ.

(2) Instanța de judecată este obligată să se pronunțe în termen de 30 de zile.

(3) Rezultatul validării sau invalidării alegerii primarului se aduce la cunoștință prefectului și se prezintă în ședința de constituire a consiliului local sau, după caz, într-o ședință extraordinară, de către un judecător desemnat de președintele judecătorei.

(4) În caz de invalidare a alegerii primarului Guvernul, la propunerea prefectului, va stabili data alegerilor în termen de cel mult 30 de zile de la data invalidării sau, după caz, de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, în condițiile legii.

Art. 65. - (1) Primarul depune în fața consiliului local jurământul prevăzut la art. 34 alin. (1).

(2) Primarul care refuză să depună jurământul este considerat demisionat de drept.

Art. 66. - (1) Primarul îndeplinește o funcție de autoritate publică. El este șeful administrației publice locale și al aparatului propriu de specialitate al autorităților administrației publice locale, pe care îl conduce și îl controlează.

(2) Primarul răspunde de buna funcționare a administrației publice locale, în condițiile legii.

Art. 67. - (1) Primarul reprezintă comuna sau orașul în relațiile cu alte autorități publice, cu persoanele fizice sau juridice române sau străine, precum și în justiție.

(2) Semnul distinctiv al primarului este o eșarfă în culorile drapelului național al României.

(3) Eșarfa va fi purtată, în mod obligatoriu, la solemnități, recepții, ceremonii publice și la celebrarea căsătoriilor.

(4) Modelul eșarfei se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Art. 68. - (1) Primarul îndeplinește următoarele atribuții principale:

- a) asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a legilor, a decretelor Președintelui României, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului; dispune măsurile necesare și acordă sprijin pentru aplicarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ ale miniștrilor și ale celorlalți conducători ai autorităților administrației publice centrale, precum și a hotărârilor consiliului județean;
- b) asigură aducerea la îndeplinire a hotărârilor consiliului local. În situația în care apreciază că o hotărâre este ilegală, în termen de 3 zile de la adoptare îl sesizează pe prefect;
- c) poate propune consiliului local consultarea populației prin referendum, cu privire la problemele locale de interes deosebit. Pe baza hotărârii consiliului local ia măsuri pentru organizarea acestei consultări, în condițiile legii;
- d) prezintă consiliului local, anual sau ori de câte ori este necesar, informări, privind starea economică și socială a comunei sau a orașului, în concordanță cu atribuțiile ce revin autorităților administrației publice locale, precum și informări asupra modului de aducere la îndeplinire a hotărârilor consiliului local;
- e) întocmește proiectul bugetului local și contul de încheiere a exercițiului bugetar și le supune spre aprobare consiliului local;
- f) exercită funcția de ordonator principal de credite;
- g) verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea sumelor din bugetul local și comunică de îndată consiliului local cele constatate;
- h) ia măsuri pentru prevenirea și limitarea urmărilor calamităților, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor sau epizootiilor, împreună cu organele specializate ale statului. În acest scop poate mobiliza populația, agenții economici și instituțiile publice din comună sau din oraș, acestea fiind obligate să execute măsurile stabilite în planurile de protecție și intervenție elaborate pe tipuri de dezastre;
- i) asigură ordinea publică și liniștea locuitorilor, prin intermediul poliției, jandarmeriei, gardienilor publici, pompierilor și unităților de protecție civilă, care au obligația să răspundă solicitărilor sale, în condițiile legii;
- j) îndrumă și supraveghează activitatea gardienilor publici, conform angajamentelor contractuale;
- k) ia măsurile prevăzute de lege cu privire la desfășurarea adunărilor publice;
- l) ia măsuri de interdicție sau de suspendare a spectacolelor, reprezentațiilor sau a altor manifestări publice care contravin ordinii de drept ori atentează la bunele moravuri, la ordinea și liniștea publică;
- m) controlează igiena și salubritatea localurilor publice și produselor alimentare puse în vânzare pentru populație, cu sprijinul serviciilor de specialitate;
- n) ia măsuri pentru prevenirea și combaterea pericolelor provocate de animale, în condițiile legii;
- o) ia măsuri pentru elaborarea planului urbanistic general al localității și îl supune spre aprobare consiliului local; asigură respectarea prevederilor planului urbanistic general, precum și ale planurilor urbanistice zonale și de detaliu;

p) asigură repartizarea locuințelor sociale pe baza hotărârii consiliului local;

q) asigură întreținerea și reabilitarea drumurilor publice, proprietate a comunei sau a orașului, instalarea semnelor de circulație, desfășurarea normală a traficului rutier și pietonal, în condițiile legii;

r) exercită controlul asupra activităților din târguri, piețe, oboare, locuri și parcuri de distracții și ia măsuri pentru buna funcționare a acestora;

s) conduce serviciile publice locale; asigură funcționarea serviciilor de stare civilă și de autoritate tutelară; supraveghează realizarea măsurilor de asistență și ajutor social;

ș) îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă;

t) emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege;

ț) propune consiliului local spre aprobare, în condițiile legii, organigrama, statul de funcții, numărul de personal și regulamentul de organizare și funcționare a aparatului propriu de specialitate;

u) numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul din aparatul propriu de specialitate al autorităților administrației publice locale, cu excepția secretarului; propune consiliului local numirea și eliberarea din funcție, în condițiile legii, a conducătorilor regiilor autonome, ai instituțiilor și serviciilor publice de interes local;

v) răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor care aparțin domeniului public și domeniului privat al comunei sau al orașului;

x) organizează evidența lucrărilor de construcții din localitate și pune la dispoziție autorităților administrației publice centrale rezultatele acestor evidențe;

y) ia măsuri pentru controlul depozitării deșeurilor menajere, industriale sau de orice fel, pentru asigurarea igienizării malurilor cursurilor de apă din raza comunei sau a orașului, precum și pentru decolmatarea văilor locale și a podețelor pentru asigurarea scurgerii apelor mari.

(2) Primarul îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau de alte acte normative, precum și însărcinările date de consiliul local.

Art. 69. - (1) În exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară și de ofițer de stare civilă, a sarcinilor ce îi revin din actele normative privitoare la recensământ, la organizarea și desfășurarea alegerilor, la luarea măsurilor de protecție civilă, precum și a altor atribuții stabilite prin lege primarul acționează și ca reprezentant al statului în comuna sau în orașul în care a fost ales.

(2) În această calitate primarul poate solicita, inclusiv prin intermediul prefectului, în condițiile legii, concursul șefilor serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale din unitățile administrativ-teritoriale, dacă sarcinile ce îi revin nu pot fi rezolvate prin aparatul propriu de specialitate.

Art. 70. - (1) Primarul delegă viceprimarului sau, după caz, viceprimarilor, prin dispoziție emisă în cel mult 30 de zile de la validare, exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit art. 68 alin. (1) lit. j), m), p), r), v), x) și y).

(2) Atribuțiile de ofițer de stare civilă pot fi delegate viceprimarului, secretarului sau altor funcționari cu competențe în acest domeniu, potrivit legii.

(3) Atribuțiile ce revin primarului, ca reprezentant al statului, potrivit art. 69, cu excepția celor de ofițer de stare civilă, precum și cele prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a)-f), h), i), k), l) și t) nu pot fi delegate.

Art. 71. - (1) În exercitarea atribuțiilor sale primarul emite dispoziții cu caracter normativ sau individual. Acestea devin executorii numai după ce sunt aduse la cunoștință publică sau după ce au fost comunicate persoanelor interesate, după caz.

(2) Prevederile art. 49 și ale art. 50 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.

Art. 72. - (1) Mandatul primarului este de 4 ani și se exercită până la depunerea jurământului de primarul nou-ales. Mandatul primarului poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.

(2) Mandatul încetează de drept în unul dintre următoarele cazuri:

a) demisie;

b) incompatibilitate;

c) schimbarea domiciliului într-o altă unitate administrativ-teritorială;

d) imposibilitatea de a fi exercitat mandatul pe o perioadă mai mare de 6 luni consecutive, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 77 alin. (2);

e) când se constată, după validarea mandatului, că alegerea s-a făcut prin fraudă electorală sau prin orice altă încălcare a Legii privind alegerile locale;

f) a fost condamnat, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la o pedeapsă privată de libertate;

g) punerea sub interdicție judecătorească;

h) pierderea drepturilor electorale;

i) când, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin prin lege, a emis 3 dispoziții cu caracter normativ într-un interval de 3 luni, care au fost anulate de instanța de contencios administrativ prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă;

j) deces;

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) prefectul, prin ordin, ia act de încetarea mandatului primarului.

(4) În cazul prevăzut la alin. (2) lit. d) ordinul prefectului poate fi atacat de primar la instanța de contencios administrativ în termen de 10 zile de la comunicare.

(5) Instanța de contencios administrativ este obligată să se pronunțe în termen de 30 de zile. În acest caz procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă.

(6) Data organizării alegerilor pentru funcția de primar se stabilește de către Guvern, la propunerea prefectului, în termen de 30 de zile sau după expirarea termenului prevăzut la alin. (4).

Art. 73. - (1) Mandatul primarului încetează, de asemenea, înainte de termen ca urmare a rezultatului unui referendum local, organizat în condițiile legii.

(2) Referendumul pentru încetarea mandatului primarului se organizează ca urmare a cererii adresate în acest sens prefectului de locuitorii comunei sau orașului, ca urmare a nesocotirii de către acesta a intereselor generale ale colectivității locale sau neexercitării atribuțiilor ce îi revin potrivit legii, inclusiv a celor pe care le exercită ca reprezentant al statului.

(3) Cererea va cuprinde motivele ce au stat la baza acesteia, numele și prenumele, data și locul nașterii, seria și numărul buletinului sau ale cărții de identitate și semnătura olografă ale cetățenilor care au solicitat organizarea referendumului.

(4) Organizarea referendumului trebuie să fie solicitată, în scris, de cel puțin 25% dintre locuitorii cu drept de vot. Acest procent trebuie să fie realizat în fiecare dintre localitățile componente ale comunei sau orașului.

Art. 74. - (1) După primirea cererii prefectul va proceda la analizarea temeiniciei motivelor invocate, a îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 73, precum și la verificarea veridicității și autenticității semnăturilor, în termen de 30 de zile.

(2) După verificare prefectul va transmite Guvernului, prin Ministerul Administrației Publice, o propunere motivată de organizare a referendumului.

(3) Pe baza propunerii motivate a prefectului, avizată de Ministerul Administrației Publice, Guvernul se va pronunța, prin hotărâre, în termen de 60 de zile de la solicitarea prefectului. Hotărârea Guvernului va stabili data organizării referendumului și va fi adusă la cunoștință locuitorilor comunei sau ai orașului prin grija prefectului.

(4) Cheltuielile necesare în vederea desfășurării referendumului se suportă din bugetul local.

Art. 75. - (1) Referendumul local se organizează, în condițiile legii, prin grija prefectului, cu sprijinul secretarului și al aparatului propriu de specialitate al consiliului local respectiv.

(2) În acest caz procedurile prevăzute de lege privind campania pentru referendum nu se mai aplică.

Art. 76. - (1) Referendumul este valabil dacă s-au prezentat la urne cel puțin jumătate plus unul din numărul total al locuitorilor cu drept de vot.

(2) Mandatul primarului încetează înainte de termen dacă s-a pronunțat în acest sens cel puțin jumătate plus unul din numărul total al cetățenilor cu drept de vot.

(3) În situația prevăzută la alin. (2) se aplică în mod corespunzător prevederile art. 72 alin. (6).

Art. 77. - (1) În exercitarea funcției primarul este ocrotit de lege.

(2) Mandatul primarului se suspendă de drept numai în cazul în care acesta a fost arestat preventiv. Măsura arestării preventive se comunică de îndată de către parchet sau de instanța de judecată, după caz, prefectului care, prin ordin, constată suspendarea mandatului.

(3) Ordinul de suspendare se comunică de îndată primarului.

(4) Suspendarea durează până la încetarea situației prevăzute la alin. (2).

(5) Dacă primarul suspendat din funcție a fost găsit nevinovat, acesta are dreptul la despăgubiri, în condițiile legii.

(6) Prevederile alin. (1)-(5) se aplică și în cazul viceprimarului.

Art. 78. - (1) Consiliul local alege din rândul membrilor săi viceprimarul, respectiv viceprimarii, cu votul secret al majorității consilierilor în funcție. Durata mandatului viceprimarului este egală cu cea a mandatului consiliului local.

(2) Schimbarea din funcție a viceprimarului se poate face de consiliul local, la propunerea motivată a unei treimi din numărul consilierilor sau a primarului, prin hotărâre adoptată cu votul a două treimi din numărul consilierilor în funcție.

Art. 79. - Viceprimarul exercită atribuțiile ce îi sunt delegate de către primar, în condițiile prevăzute la art. 70.

Art. 80. - Mandatul viceprimarului încetează de drept în condițiile prevăzute la art. 72, care se aplică în mod corespunzător. În acest caz consiliul local ia act de încetarea mandatului și alege un nou viceprimar.

Art. 81. - Viceprimarul poate fi suspendat din funcție în condițiile prevăzute la art. 77, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 82. - (1) În caz de vacanță a funcției de primar, precum și în caz de suspendare din funcție a acestuia atribuțiile ce îi sunt conferite prin prezenta lege vor fi exercitate de drept de viceprimar sau, după caz, de unul dintre viceprimari, desemnat de consiliul local cu votul secret al majorității consilierilor în funcție.

(2) În situația prevăzută la alin. (1) consiliul local poate delega prin hotărâre, din rândul membrilor săi, un consilier care va îndeplini temporar atribuțiile viceprimarului.

(3) În situația în care sunt suspendați din funcție, în același timp, atât primarul, cât și viceprimarul, consiliul local delegă un consilier care va îndeplini atât atribuțiile primarului, cât și pe cele ale viceprimarului, până la încetarea suspendării.

(4) Dacă devin vacante, în același timp, atât funcția de primar, cât și cea de viceprimar, consiliul local alege un nou viceprimar, prevederile alin. (1) și (2) aplicându-se până la alegerea unui nou primar. Prevederile art. 72 alin. (6) se aplică în mod corespunzător.